

P7_TA(2009)0059

Gvinėja

2009 m. spalio 22 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Gvinėjoje

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2009 m. spalio 13 d. Abudžoje (Nigerija) paskelbtą Tarptautinės ryšių palaikymo su Gvinėja grupės pranešimą,
  - atsižvelgdamas į Mano upės regione užsitęsčius neramumus, neigiamai veikiančius vietos gyventojus,
  - atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Gvinėjos,
  - atsižvelgdamas į pareiškimą, kurį 2009 m. rugsėjo 29 d. Europos Sąjungos vardu paskelbė ES Pirmininkaujanti valstybė narė dėl smurto Konakryje (Gvinėjos Respublika),
  - atsižvelgdamas į 2009 m. spalio 7 d. vykusią Parlamento diskusiją,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 122 straipsnį,
- A. kadangi 2008 m. gruodžio 23 d., t. y. mirus Prezidentui Lansanai Conté, valdžią užgrobė kapitono Moussa Dadiso Camaros vadovaujama karinė chunta,
- B. kadangi išvaikant taikią demonstraciją, kurią 2009 m. rugsėjo 28 d. surengė opozicija, siekdama paminėti referendumo, po kurio šalis tapo nepriklausoma, metines, žuvo nuo šimto iki dviejų šimtų žmonių (šie duomenys skiriasi priklausomai nuo jų pateikimo šaltinio: kad nebūtų nustatytas tikslus kūnų skaičius, karinių grupuočių smogikai kai kuriuos iš jų pasisavino, taigi šeimoms net nebuvo leista atsisveikinti su savo mirusiais), daugiau negu tūkstantis sužeista (žaidos šautinės arba durtinės), be to, pranešta apie daugybę išprievartavimo atvejų,
- C. kadangi mušami, žalojami ir suimami opozicijai vadovaujantys asmenys, persekiojami valdžią kritikuojantys žurnalistai, o chunta kelia realią etninio konflikto grėsmę,
- D. kadangi turima šokiruojančių pranešimų apie tai, kad prievartaudami moteris kareiviai naudoja šautuvų buožes, netgi durtuvus, o kitais atvejais saugumo pajėgų kariškiai moteris išrengia pamindami jų orumą, prieš jas smurtauja, viešai jas žemina ir prievartauja,
- E. kadangi smurtas prieš moteris yra karo nusikaltimas ir nusikaltimas žmoniškumui, taigi visi nusikaltėliai turi atsakyti prieš įstatymą ir turi būti užkirstas kelias jų nebaudžiamumui,
- F. kadangi Kotonu susitarimo, kurį pasirašiusi Gvinėja, 8 ir 9 straipsniuose išdėstytos su pagarba žmogaus teisėms ir demokratijai susijusios nuostatos,
- G. kadangi 2009 m. liepos 27 d. parengtas Kotonu susitarimo 96 straipsnio nuostatomis pagrįstas planas, skirtas užtikrinti perėjimą prie demokratinės santvarkos,

- H. kadangi chuntos nariai – buvę Nacionalinės demokratijos ir vystymosi tarybos atstovai – įsipareigojo kaip galima greičiau surengti laisvus rinkimus ir patys nekandiduoti šiuose rinkimuose,
  - I. kadangi Tarptautinio baudžiamojo teismo (TBT) prokuroras ką tik pradėjo preliminarų padėties Gvinėjoje tyrimą siekdamas išsiaiškinti, ar įvykdyta nusikaltimų, kurie galėtų būti priskirti TBT jurisdikcijai,
  - J. kadangi dėl neatsakingo ginkluotųjų pajėgų naudojimo siekiant kontroliuoti gyventojus karinė chunta negali būti laikoma sugebančia pasirūpinti šalies perėjimu prie demokratinės santvarkos surengiant laisvus ir sąžiningus rinkimus,
  - K. kadangi savo poziciją pareiškė Vakarų Afrikos valstybių ekonominė bendrija (angl. ECOWAS) ir Afrikos Sąjunga, o Burkina Faso Prezidentas M. Blaise Compaoré paskirtas tarpininku,
  - L. kadangi Gvinėjoje lankėsi Tarptautinės ryšių palaikymo su Gvinėja grupės nariai, t. y. ECOWAS, Jungtinių Tautų, Afrikos Sąjungos ir Europos Sąjungos diplomatai ir tarptautinių žmogaus teisių apsaugos organizacijų atstovai, kurie parengė atitinkamą ataskaitą,
  - M. kadangi 2008 m. gruodžio mėn., t. y. likus kelioms dienoms iki perversmo, atvedusio į valdžią kapitoną Dadisą Camarą, Europos Sąjunga ir Gvinėja pasirašė žuvininkystės partnerystės susitarimą¹, o pirmoji išmoka pagal šį susitarimą numatyta pervesti 2009 m. lapkričio 30 d.,
  - N. kadangi Afrikos Sąjungos ultimatumo kapitonui Dadisui Camarai, kuriame jis raginamas įsipareigoti nekelti savo kandidatūros būsimuose prezidento rinkimuose, galiojimo laikas baigėsi,
  - O. kadangi ECOWAS kreipėsi į tarptautinę bendruomenę dėl neutralių pajėgų dislokavimo Gvinėjoje, siekiant apsaugoti gyventojus ir opozicijos atstovus, ir Tarptautinė ryšių palaikymo su Gvinėja grupė paragino įvesti visišką ginklų, skirtų Gvinėjai, embargą,
  - P. kadangi Gvinėja, kurioje yra daug svarbių mineralinių išteklių, turi didelį vystymosi potencialą; kadangi organizacija „Transparency International“ Gvinėją priskiria labiausiai korumpuotoms Afrikos šalims,
1. smerkia kruvinas ir žudikiškas represijas neginkluotų demonstrantų atžvilgiu ir reiškia užuojautą gedinčioms aukų šeimoms;
  2. smerkia visus seksualinės prievartos prieš moteris ir mergaites veiksmus ir ragina išžagintoms aukoms teikti medicinos ir psichologinę pagalbą, taip pat ragina Komisiją skubiai pradėti vykdyti specialias moterų, kurios tapo smurto aukomis Gvinėjoje, reabilitacijos programas;
  3. teigiamai vertina Tarptautinės ryšių palaikymo su Gvinėja grupės po 2009 m. spalio 12 d.

---

¹ Protokolas, nustatantis žvejybos galimybes ir finansinį įnašą, numatytus Europos bendrijos ir Gvinėjos Respublikos žuvininkystės sektoriaus partnerystės susitarime dėl žvejybos prie Gvinėjos krantų 2009 m. sausio 1 d.–2012 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu (OL L 156, 2009 6 19, p. 40).

Abudžoje vykusio posėdžio dėl Gvinėjos krizės paskelbtą pranešimą, kuriame karinė chunta raginama nedelsiant išlaisvinti visus savavališkai suimtus asmenis, visų pirma tuos, kurių įkalinimas susijęs su 2009 m. rugsėjo 28 d. Konakrio incidentu, ir nurodoma iki 2009 m. spalio 17 d., šeštadienio, imtis veiksmų, kad būtų užkirstas kelias karinės chuntos dalyvavimui prezidento rinkimuose 2010 m. sausio mėn.;

4. teigiamai vertina tai, kad Jungtinės Tautos įsteigė nepriklausomą tarptautinį atsakomybės dėl žudynių tyrimo komitetą ir kad TBT pradėjo preliminarų tyrimą, siekiant užtikrinti, kad atsakingi už šias žudynes neliktų nenubausti;
5. ragina imtis visų įmanomų veiksmų siekiant užtikrinti liudytojų ir aukų šeimų saugumą jiems pasisakant tarptautiniame tyrimo komitete;
6. prašo karinės chuntos gerbti teises į nuomonės, žodžio ir susirinkimų, ypač taikių, laisvę, įtvirtintas Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje;
7. mano, kad tik laisvų ir teisingų rinkimų metu išrinkta vyriausybė sugebės atstovauti ilgalaikiams šalies interesams;
8. tikisi, kad bus sukurta laikinoji vyriausybė, į kurią bus įtrauktos pagrindinės opozicinės partijos ir kurios užduotis bus pasirengti prezidento ir įstatymų leidžiamosios valdžios rinkimams;
9. ragina Tarybą imtis tinkamų priemonių, nurodytų Kotonu susitarimo 96 straipsnyje, ir ieškoti galimybių patenkinti ECOWAS prašymą surengti misiją, skirtą remti Afrikos gyventojų apsaugos pajėgas, teikiant šioms pajėgoms jų misijoms vykdyti reikalingus išteklius, ir suorganizuoti ilgesnės trukmės civilinę misiją, siekiant prisidėti prie saugumo pajėgų kūrimo;
10. ragina Afrikos Sąjungą bendradarbiaujant su ECOWAS numatyti griežtas sankcijas karinės chuntos narių atžvilgiu ir pasinaudojant tiesos ir taikinimo komisijos parama suorganizuoti nacionalinį dialogą;
11. ragina visas valstybes, laikantis Tarptautinės ryšių palaikymo su Gvinėja grupės pozicijos, sustabdyti karinės ir policijos ginkluotės, amunicijos ir kitos įrangos, kurią Gvinėjos saugumo pajėgos galėtų panaudoti pažeisdamos žmogaus teises, tiekimą;
12. apgailestauja dėl to, kad valstybinės ir privačios Kinijos įmonės iš esmės abejingos Gvinėjos, kurioje jos investuoja, piliečių žmogaus teisėms;
13. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Jungtinių Tautų Generaliniam sekretoriui, atitinkamoms Afrikos Sąjungos bei ECOWAS institucijoms, taip pat Gvinėjos Respubliką valdančiai chuntai.